



Η Κοινωνική Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.ΑΛ.Ο.) για την αειφορία σε συνθήκες κρίσης

Δρ Κώστας Νικολάου

Διδάσκων Οικολογίας και Κ.ΑΛ.Ο. στο ΑΠΘ

*Πρόεδρος του Λαϊκού Πανεπιστημίου Κ.ΑΛ.Ο.
"UnivSSE Coop"*

Το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο ανάπτυξης της ΚΑΛΟ

Η αποτυχία

- ▶ των νεοφιλελεύθερων οικονομικών πολιτικών να προωθήσουν την ανάπτυξη με ισότητα, ειδικά σε ένα πλαίσιο έλλειψης πόρων και μεταβαλλόμενου κλίματος, απαιτεί μια εναλλακτική θεωρία κοινωνικής ανάπτυξης που θα εξασφαλίζει ότι οι φτωχοί θα έχουν πρόσβαση σε οικονομικά οφέλη και θα απολαμβάνουν ένα πιο βιώσιμο και δίκαιο μέλλον.

Η ανάγκη εναλλακτικής

- Στην περίπτωση αυτή, χρειάζεται να αναπτυχθεί μια σοβαρή εναλλακτική οικονομική θεωρία, που πηγαιίνει πέρα από την κριτική του νεοφιλελευθερισμού και που προσφέρει έναν εναλλακτικό κόσμο όπου οι κοινωνικές και οικονομικές ρυθμίσεις μπορούν να επιτύχουν οικολογική βιωσιμότητα και κοινωνική ισότητα και αρμονία.

Πρωτοκαθεδρία της ΚΑΛΟ

- Η κοινωνική αλληλέγγυα οικονομία (ΚΑΛΟ) έχει κερδίσει την πρωτοκαθεδρία τα τελευταία χρόνια, ως εναλλακτική θεωρία και πράξη της ανάπτυξης, αμφισβητώντας τα σημερινά παραδείγματα οικονομικής ανάπτυξης που απομακρύνουν τους απλούς ανθρώπους από τον έλεγχο των πόρων, από τα μέσα παραγωγής και ακόμα, από το δίκαιο μερίδιο της εργασίας τους.

Ένα σημαντικό κενό

- ▶ Η κρίση του συστήματος δημιουργεί τεράστιο κενό κοινωνικής παραγωγής και αναπαραγωγής (με την επιστημονική έννοια του κοινωνικού, που περιλαμβάνει το οικονομικό, πολιτικό και ιδεολογικό-πολιτισμικό επίπεδο). Σ' αυτό το κενό, οι εκτοπιζόμενοι από την κρίση πολίτες συναντώνται, αυτοοργανώνονται αμεσοδημοκρατικά χωρίς ανάθεση σε άλλους της διαχείρισης, δημιουργούν δικούς τους θεσμούς (αυτοθέσμιση) χωρίς εξαρτήσεις από κράτος - ιδιωτικές εταιρείες - κόμματα, δημιουργούν νέες κοινωνικές σχέσεις στον αντίποδα των καπιταλιστικών σχέσεων εξάρτησης - αποξένωσης - εκμετάλλευσης, διαχειρίζονται συνεργατικά (αυτοδιαχείριση) και αειφορικά τα κοινά αγαθά, δίνουν έμφαση στην τοπικότητα συμβάλλοντας στην κοινοτική αντίληψη, απομεγέθυνση, ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα, αντιμετώπιση της ανεργίας και προστασία του περιβάλλοντος.

Από τα κάτω

- Αυτή είναι η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία. **Όχι ένα εγχείρημα φιλανθρωπίας ή ελεημοσύνης** (ο ελεήμων και φιλόανθρωπος ισχυρός, που από τα πάνω βοηθάει τους αδύναμους), αλλά ένα κίνημα αντίστασης στην κοινωνική καταστροφή και **κοινωνικής αλληλεγγύης** (ισότιμα, από τα κάτω, με δράση από κοινού).

Εδώ και τώρα, από εμάς

- Εδώ γεννιέται η εναλλακτική. Όχι σαν ένα όραμα μιας καλύτερης ζωής στο απώτερο μέλλον, αλλά εδώ και τώρα, από εμάς και από τα κάτω. Οικοδομείται από τώρα μια κοινωνία των αναγκών και όχι των εμπορευμάτων, με γνώμονα τον άνθρωπο και όχι τα κέρδη, ένας κόσμος απαλλαγμένος από τον αυτοσκοπό της συσσώρευσης χρήματος.

Ένας υπαρκτός κόσμος

- Υπάρχει τέτοιος κόσμος; Υπάρχει. Σ' όλο τον πλανήτη, σχεδόν ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι συμμετέχουν σ' αυτόν. Κι ενώ η κρίση πλήττει τις καπιταλιστικές επιχειρήσεις, τα συνεργατικά εγχειρήματα παντού αναπτύσσονται. Στην Ελλάδα υπάρχουν περισσότερες από 2.500 τέτοιες συλλογικότητες και σε πολλούς τομείς.

Η ΚΑΛΟ στον πλανήτη

- Περισσότεροι από **1 δισεκατομμύριο** άνθρωποι είναι μέλη συνεταιρισμών
- Οι συνεταιρισμοί έχουν δημιουργήσει πάνω από **100 εκατ. θέσεις εργασίας**, δηλαδή, **20% περισσότερες** από αυτές που δημιούργησαν οι πολυεθνικές εταιρείες
- Υποστηρίζουν πάνω από **270 εκατ. θέσεις** εργασίας (κυρίως ανεξάρτητων παραγωγών)
- Πάνω από **3 δισεκατομμύρια άνθρωποι**, το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού, είναι κοινωνικά ασφαλισμένοι χάρη στους συνεταιρισμούς.


Η ΚΑΛΟ στην Ευρώπη

- ▶ Πάνω από 160 εκατ. άνθρωποι είναι μέλη σε 2 εκατ. συνεταιριστικές επιχειρήσεις
- ▶ δηλαδή, το 10% του συνόλου των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων
- ▶ παρέχοντας εργασία σε περισσότερο από 15,5 εκατ. ανθρώπους.

Οι πρωτοβουλίες αυτές παρουσιάζονται με τη μορφή

- συνεταιρισμών
- ενώσεων αμοιβαίου οφέλους
- κοινωνικών επιχειρήσεων
- ενώσεων ανθρώπων
- ομάδων αποταμιεύσεων
- κοινοτικών επιχειρήσεων

που παράγουν προϊόντα ή προσφέρουν υπηρεσίες και αποκομίζουν πλεονάσματα με βιώσιμο τρόπο.



Ιδεολογικές οριοθετήσεις της Κ.ΑΛ.Ο.

Πως τη λένε;

- Κοινωνική οικονομία
- Αλληλέγγυα οικονομία
- Κοινωνική ή αλληλέγγυα οικονομία (!)
- Κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία
- Κοινωνική / αλληλέγγυα οικονομία
- Κοινωνική αλληλέγγυα οικονομία

Οι 2 κύριες τάσεις της Κ.ΑΛ.Ο.

- **Συμπληρωματική Κ.ΑΛ.Ο.**
(στόχος: υβριδική ή μικτή ή πληθυντική οικονομία)
- **Αντισυστημική Κ.ΑΛ.Ο.**
(στόχος: ολοκληρωτική αντικατάσταση του καπιταλισμού)

Τι οικονομία είναι η Κ.ΑΛ.Ο. ;

- Οικονομία των αναγκών και όχι των αγαθών
- Επαναπροσδιορίζει την έννοια του πλούτου (με νέους δείκτες μέτρησης ποιότητας ζωής, ευημερίας, ελεύθερου χρόνου κλπ)
- Αποτελεί θεωρητική και έμπρακτη κριτική της σημερινής «οικονομικής επιστήμης»
- Μια νέα πολιτική και ηθική της οικονομίας γεννιέται με χαρακτηριστικά κινήματος

Μεγέθυνση, ανάπτυξη και Κ.ΑΛ.Ο.

- Μεγέθυνση
 - Ανάπτυξη
 - Συστημική αειφόρος ή βιώσιμη «ανάπτυξη»/μεγέθυνση (οικονομική μεγέθυνση – προστασία περιβάλλοντος – κοινωνική συνοχή) = (ηθικός καπιταλισμός)
 - Πράσινη ανάπτυξη (ανάπτυξη /απομεγέθυνση – προστασία περιβάλλοντος – κοινωνική δικαιοσύνη) = (δεν υπάρχει ηθικός καπιταλισμός)
- Η Κ.ΑΛ.Ο. νοηματοδοτεί ένα νέο μοντέλο πράσινης ή βιώσιμης ανάπτυξης**

Η ιδιοκτησία

- **συλλογική ιδιοκτησία** της συνεργατικής επιχείρησης (ένα μέλος - μία ψήφος)

Η μισθωτή εργασία

- **ανατροπή** της καπιταλιστικής σχέσης κεφαλαίου – εργασίας
- **μη αποξένωση** του εργαζόμενου από το προϊόν της εργασίας του
- **Εξαρτημένη μισθωτή εργασία;**

Η άμεση δημοκρατία

- **άμεση δημοκρατία** και έλεγχος των συλλογικών αποφάσεων (αποφάσεις από τις συνελεύσεις και όχι από αντιπροσώπους σε διοικήσεις)
- **Η καταστατική εξασφάλιση** της άμεσης δημοκρατίας **δεν αρκεί** για την υλοποίηση της άμεσης δημοκρατίας
- εξαρτάται από την ενεργό συμμετοχή των μελών τόσο στις γενικές συνελεύσεις, όσο και στις διάφορες ομάδες εργασίας, επιτροπές και γενικά στις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού
- **Η υλοποίηση της άμεσης δημοκρατίας είναι υπόθεση των ίδιων των μελών.**

Διανομή κερδών με βάση τη μετοχή;

κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη:

- δεν είναι σκοπός το κέρδος
- δεν διανέμονται κέρδη στους μετόχους
- δεν δημιουργείται υπεραξία της μετοχής και άρα μελλοντικό κέρδος για τους μετόχους σε βάρος της υπόλοιπης κοινωνίας

Περιβάλλον

φιλική στο **περιβάλλον** δραστηριότητα –
προστασία του περιβάλλοντος σε όλο τον
κύκλο ζωής:

- Παραγωγή
- Διανομή
- Κατανάλωση
- Τελική διάθεση

Τώρα ... και από τους πολίτες

Η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία έχει δύο κορυφαία χαρακτηριστικά:

- μπορεί να αρχίσει να υλοποιείται **από τώρα**, χωρίς να περιμένουμε πότε θα έρθει η κοινωνική αλλαγή
- υλοποιείται από τα κάτω, **από τους ίδιους τους πολίτες**, χωρίς να περιμένουν την έλευση κάποιου σωτήρα.

Μια συνδετική ουσία

Η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία μπορεί να αποτελέσει μια από τις συνδετικές ουσίες μεταξύ όλων όσοι θεωρούν ότι ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός, μέσα από μια άλλη κοινωνία και οικονομία, συνεργατική και αλληλέγγυα.





λαϊκό

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

UnivSSE Co-op

Κοινωνικός μη-κερδοσκοπικός συνεταιρισμός

25

Website: www.univsse.gr

Email: univsse@gmail.com

Διαλέξεις-συζητήσεις σεμιναρίων, που παρακολούθησαν συνολικά πάνω από 400 άτομα



3 χρόνια εκπομπές στον FM 100,6 το δημοτικό ραδιόφωνο εθελοντών της Θεσσαλονίκης



Στον ιστότοπό του διατίθεται με **ελεύθερη πρόσβαση:**

- οπτικοακουστικό υλικό 114 αρχείων
- βιβλιογραφικό υλικό 145 βιβλιογραφικών πηγών
- 350 ενημερωτικές αναρτήσεις





Υλοποίηση
προγράμματος
εκδόσεων βασικών
κειμένων σε θέματα
ΚΑΛΟ και κοινών.

Πρώτη έκδοση το
βιβλίο: "Το Νερό ως
Κοινό Αγαθό, πέρα
από τις Εταιρίες και
το Κράτος", 2017

Συμμετοχή σε διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα

SSE Training Program of the Hellenic Ministry of Work & British Council



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ



Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

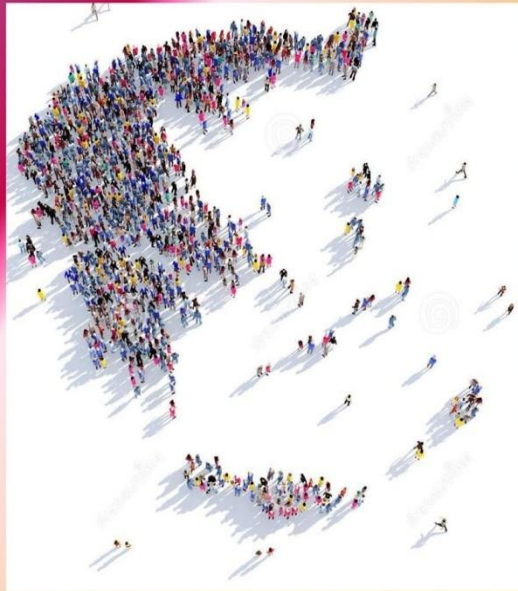
European program for youth training in SSE



Enhancement of social entrepreneurship through the establishment of support structures in the CB area



Πανελλαδική Δικτύωση
συνεργατικών εγχειρημάτων
Κοινωνικής Αλληλέγγυας Οικονομίας
Κ.ΑΛ.Ο.



<http://ssecoops.blogspot.gr>
ssecoops@gmail.com

Συμμετοχή στη
δημιουργία της
Πανελλαδικής
Δικτύωσης
Συνεργατικών
Εγχειρημάτων
ΚΑΛΟ

ΑΘΗΝΑ
Ευρωπαϊκή πρωτεύουσα
της Κοινωνικής Αλληλέγγυας Οικονομίας.

9-11 ΙΟΥΝΙΟΥ | JUNE
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ | AGRICULTURAL UNIVERSITY
Ιερά Οδός 75 | 75 Iera Odos str.

ATHENS
European capital
for the Social Solidarity Economy.

UNIVERSSSE 2017
4^ο ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΠΑΡΑΓΟΥΜΕ | ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ | ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΜΕ

www.universse2017.org
info@universse2017.org
@universse2017

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ EPT
 ΠΡΩΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ The Press Project
 enallaktikes.gr **titino**
point PUBLIC
 alter thesis **dailythess**
 ALTERNATIVE





Συν-
διοργανωτής
του 4ου
Πανερωπαϊκού
Συνεδρίου ΚΑΛΟ
“UniverSSE,
Αθήνα, 2017

2nd International Forum
on Cooperative Law



**“Cooperative law and
cooperative principles”**
26-28 September 2018
Athens, Greece

Venue: Hellenic Open University, Tzortz 4 – Kaniggos Square

Organized by:

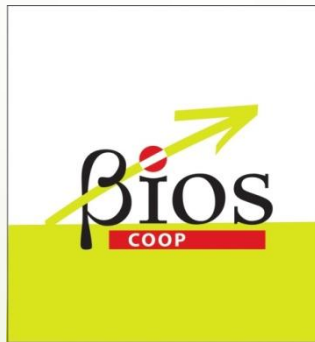
 IUS
Cooperativum
Community of cooperative lawyers
  COOP
International
Co-operative
Alliance
  HELLENIC
OPEN
UNIVERSITY
  ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
UNivSSE Co-op
Θεσσαλονίκη
2013
ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

People's University of
Social Solidarity Economy

 Info:
<https://iuscooperativum.org>
 idouvitsa@iuscooperativum.org

ΣΥΝ-
διοργανωτής
του 2ου
**Διεθνούς
Φόρουμ** για το
Συνεταιριστικό
Δίκαιο,
Αθήνα, 2018

Στον τομέα της **τροφής**,
ο κοινωνικός καταναλωτικός
συνεταιρισμός Θεσσαλονίκης
“Βίος Coop” και το
παντοπωλείο του



«Παίρνουμε την τροφή μας στα χέρια μας!»

Διαρκής έλεγχος και αξιολόγηση της ποιότητας των προϊόντων (>3.000 κωδικοί, από 450 προμηθευτές)

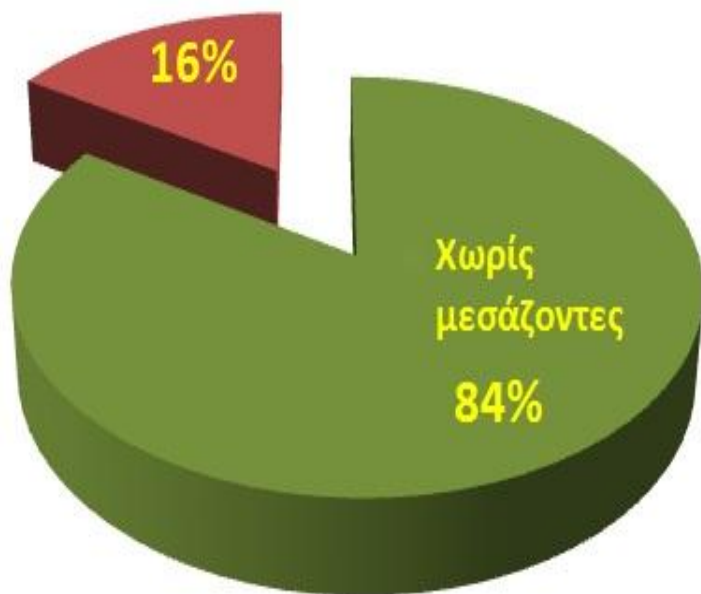


προηγήθηκε και συνεχίζεται καθημερινά **εξονυχιστικός έλεγχος** ώστε να μην περιέχουν απαγορευμένα χημικά πρόσθετα, μικροβιολογικό φορτίο, μεταλλαγμένα, ληγμένα, ακατάλληλες και μη ασφαλείς ουσίες για την υγεία και το περιβάλλον

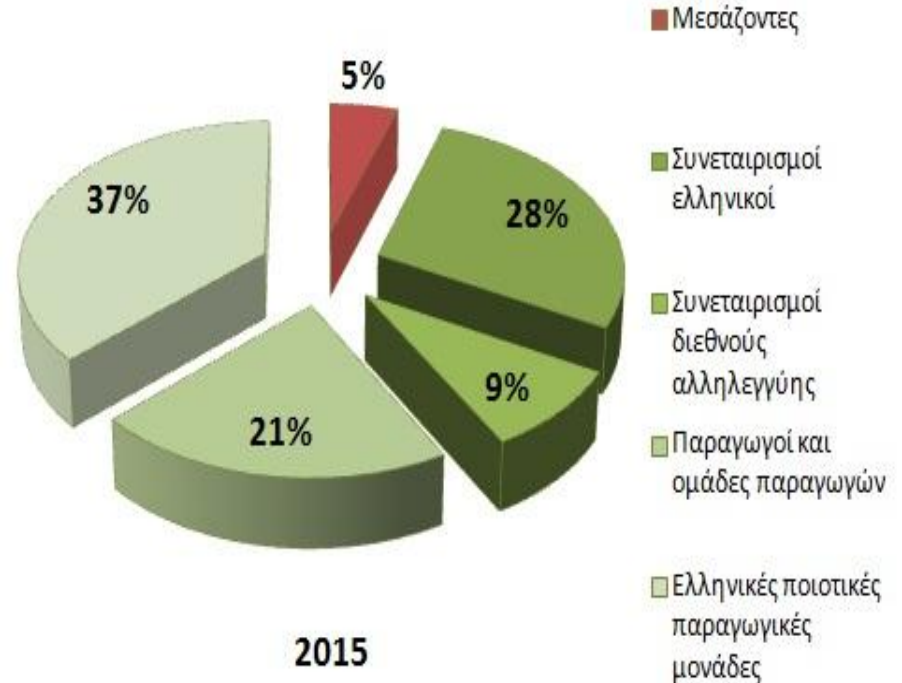
Χαμηλές και δίκαιες τιμές

- Για να πετύχουμε **τιμές χαμηλές** για τους καταναλωτές και **δίκαιες** για τους παραγωγούς, αποφεύγουμε όσο μπορούμε χονδρεμπόρους και μεσάζοντες
- Εφοδιαζόμαστε όσο το δυνατό με προϊόντα που παράγονται από τοπικούς και ποιοτικούς αγροτικούς συνεταιρισμούς, μικρές παραγωγικές μονάδες και μεμονωμένους παραγωγούς
- Στόχος μια βιώσιμη γεωργία, για την αξιοπρεπή διαβίωση παραγωγών, εργαζομένων και καταναλωτών

Το καλάθι των 100 βασικών προϊόντων: >95% προϊόντα χωρίς μεσάζοντες

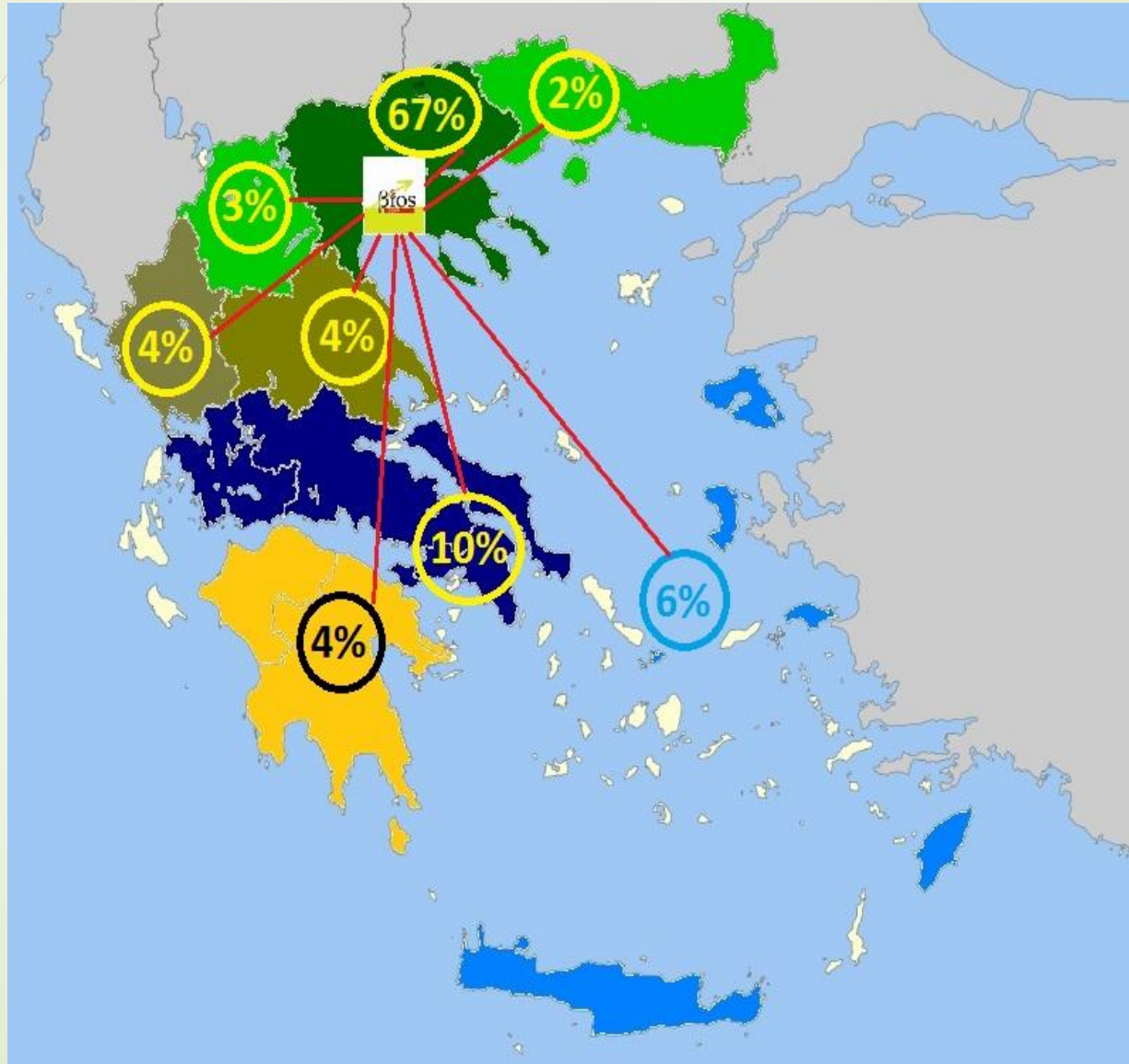


2013

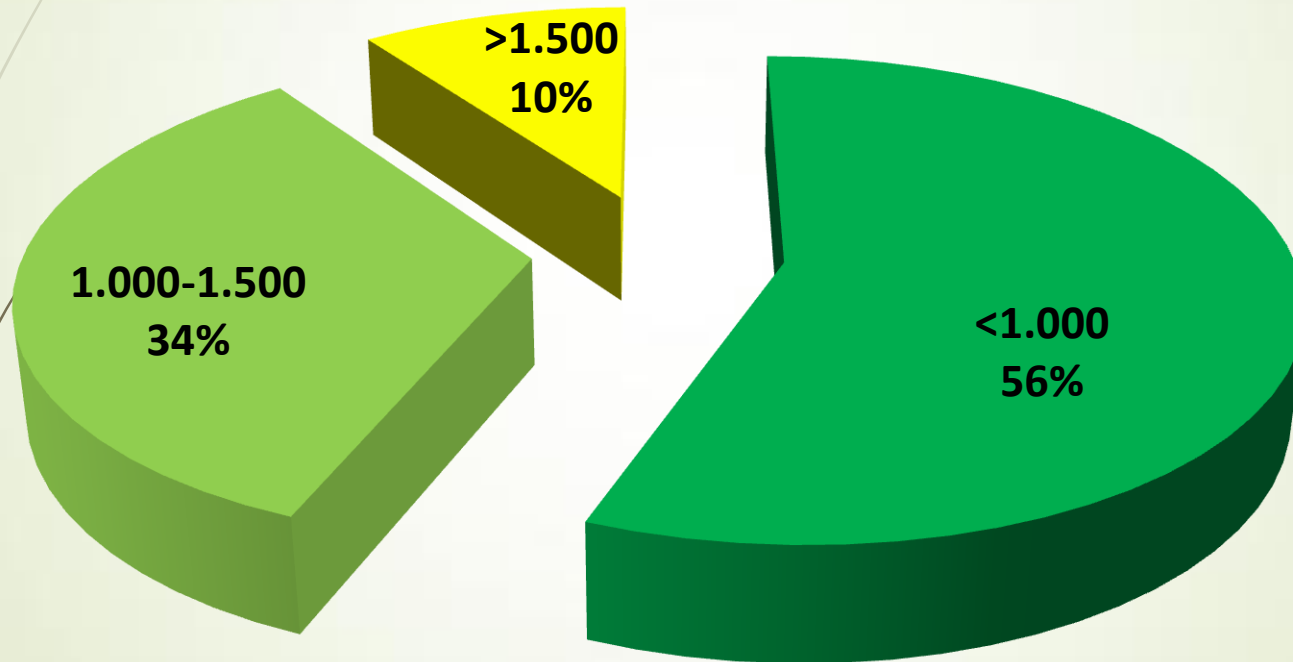


2015

Γεωγραφική κατανομή παραγωγών-προμηθευτών



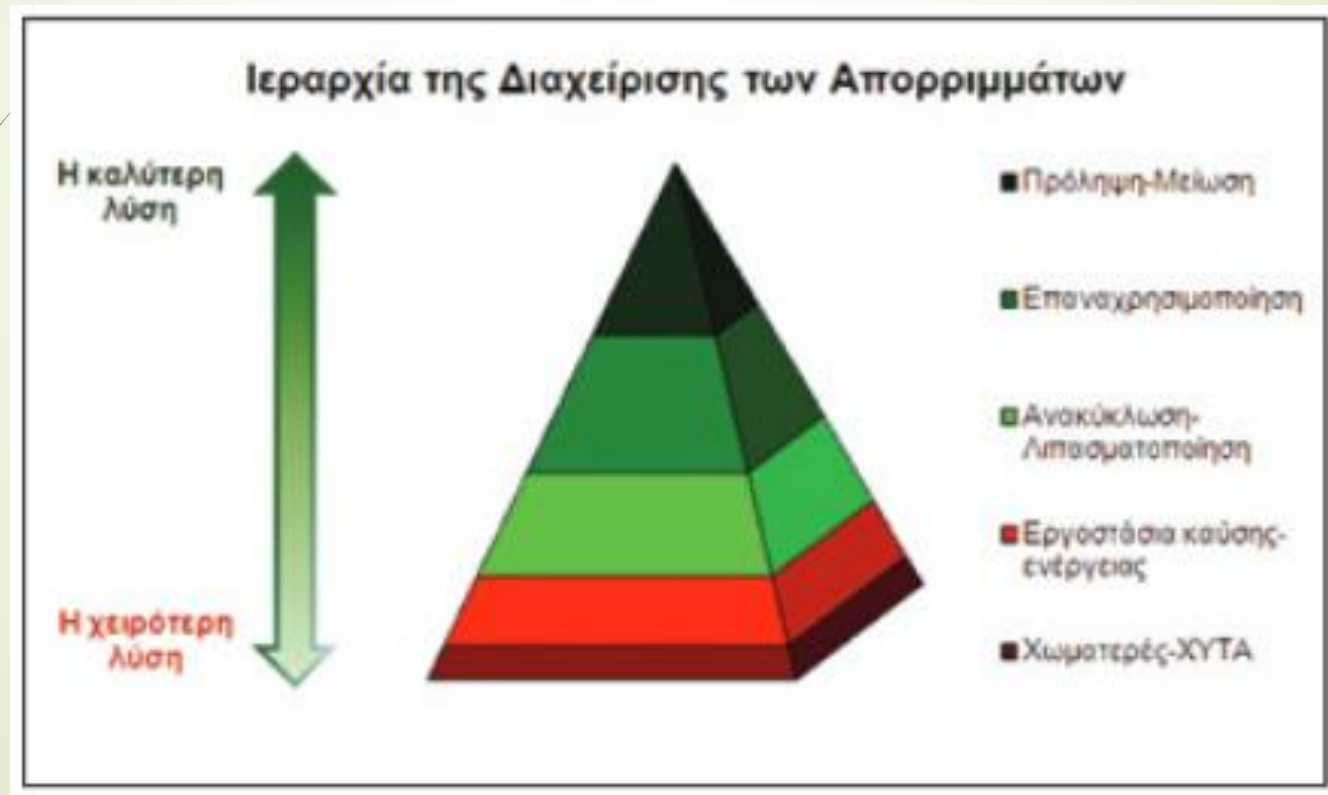
Κατανομή μελών και φίλων με βάση το μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα



Στον τομέα της **διαχείρισης αποβλήτων**, ο συνεταιρισμός κοινωνικής διαχείρισης αποβλήτων “**ἀναβίωσις**”



- **Προηγήθηκαν 7 χρόνια δραστηριοτήτων** (2011-2018) για την προώθηση της συνεργατικής, αποκεντρωμένης, με μικρής κλίμακας εγκαταστάσεις και ολοκληρωμένης (βασισμένης στους τρεις άξονες: μείωση-πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση-λιπασματοποίηση) διαχείρισης αποβλήτων, στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Κοινωνική Διαχείριση των Απορριμμάτων στην Θεσσαλονίκη.





- Ο συνεταιρισμός "άναβίωσις" είναι αδειοδοτημένος για τη συλλογή και μεταφορά στερεών μη επικινδύνων αποβλήτων από τους **κατοίκους, φορείς και Δήμους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.**

Κοινοπραξία Φορέων Κοινωνικής Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.)

“Τα Πάντα RE”



Κοινοπραξία φορέων ΚΑΛΟ για την κοινωνική και ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων στη Θεσσαλονίκη



Δημιουργία και δράση της “Κίνησης 136” και των κοινωνικών **μη-κερδοσκοπικών συνεταιρισμών νερού** ανά υδροδοτούμενο Δήμο της Θεσσαλονίκης





Κίνηση 136: 2011 - 2018

- Το κύριο κίνημα πολιτών κατά της ιδιωτικοποίησης και υπέρ της κοινωνικής διαχείρισης του νερού

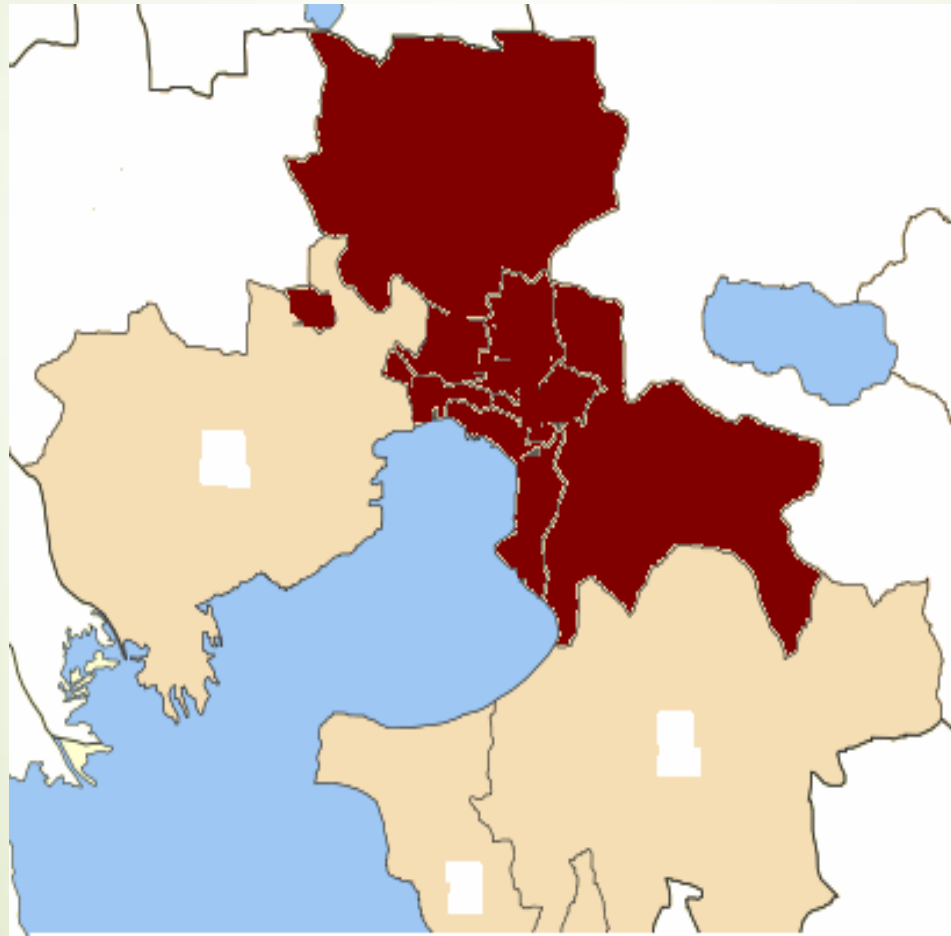
Η πρόταση της Κ136:

- οι πολίτες μπορούν να πάρουν στα χέρια τους τη διαχείριση της ΕΥΑΘ και του νερού δημιουργώντας μη-κερδοσκοπικούς συνεταιρισμούς σε κάθε δήμο της ΕΠΘ

Οι Συνεταιρισμοί Νερού της “Ένωσης Πολιτών για το Νερό”

1. Α' Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Θεσσαλονίκης
2. Γ' Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Θεσσαλονίκης
3. Δ' Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Θεσσαλονίκης
4. Ε' Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Θεσσαλονίκης
5. Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου
6. Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη
7. Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης
8. Δήμου Καλαμαριάς
9. Δήμου Παύλου Μελά
10. Δήμου Νεάπολης-Συκεών
11. Δήμου Ωραιοκάστρου
12. “Αλληλεγγύης Κ 136”

Γεωγραφική εμβέλεια των 12 μη-κερδοσκοπικών συνεταιρισμών νερού, που δημιούργησε η Κ136 στη Θεσσαλονίκη





ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ
ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

Κινήματα, φορείς, συλλογικότητες που υπογράφουν τη Διακήρυξη

51

1. Κίνηση 136
2. "Αντιγόνη" - Κέντρο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης για το Ρατσισμό, την Οικολογία, την Ειρήνη και τη Μη Βία
3. Green Wave Festival
4. Γυναίκες σε Δίκτυο
5. Δίκτυο Εθελοντικών Οργανώσεων Θεσσαλονίκης
6. Δίκτυο ΚοινΣΕπ Κεντρικής Μακεδονίας
7. Ενεργειακός Κοινωνικός Συνεταιρισμός
8. Ένωση συνεταιρισμών «Ένωση πολιτών για το Νερό»
9. Επανάχρηση Τώρα!
10. Κλαδικό Σωματείο ΕΥΑΘ
11. ΚοινΣΕπ Agrodiætus Nephoiptamenos – Αναγεννημένη Κουζίνα των Φτωχών
12. ΚοινΣΕπ BioHerbal Hellas
13. ΚοινΣΕΠ Bio-Riza
14. ΚοινΣΕπ Eco-Greece
15. ΚοινΣΕπ Icons
16. ΚοινΣΕπ Olympus Aroma
17. ΚοινΣΕπ Pointplan
18. ΚοινΣΕπ Δημιουργίες
19. ΚοινΣΕπ Δια Βίου Ανέλιξη
20. ΚοινΣΕπ Εργαστήριο χωρίς σύνορα
21. ΚοινΣΕπ Εσπερίδες
22. ΚοινΣΕπ Μυγδονία
23. ΚοινΣΕπ Περισυλλογή
24. ΚοινΣΕπ Σπείρα γης
25. ΚοινΣΕπ Υποστήριξη Κ.Α.Λ.Ο.
26. Κοινωνική βουλή της Τούμπας Θεσσαλονίκης
27. Κοινωνικός Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Θεσσαλονίκης "Βίος Coop"
28. Κοινωνικός Χώρος "Οικόπολις"
29. Λαϊκό Πανεπιστήμιο Κοινωνικής Αλληλεγγύας Οικονομίας "UnivSSE Coop"
30. Οικολογία - Αλληλεγγύη
31. Οικολογική Κίνηση Θεσσαλονίκης
32. Οικολογικό Δίκτυο
33. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού Δημοτικής Ενότητας Τριανδρίας Δήμου Θεσσαλονίκης
34. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού Δήμου Δέλτα
35. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού Δήμου Θερμαϊκού
36. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού Δήμου Θέρμης
37. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού 2ης Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Θεσσαλονίκης
38. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού 3ης Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Θεσσαλονίκης (Άνω πόλη, Επταπύργιο)
39. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης
40. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού Δήμου Καλαμαριάς
41. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού Δήμου Νεάπολης – Συκεών
42. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού Δήμου Παύλου Μελά
43. Ομάδα πρωτοβουλίας Συνεταιρισμού νερού Δήμου Ωραιοκάστρου
44. Παρατηρητήριο Οργανώσεων Κοινωνίας των Πολιτών Κεντρικής Μακεδονίας
45. Περιβαλλοντικός Σύλλογος Ασσήρου "Φίλοι της Γης"
46. ΠΡΩ.Σ.Κ.Α.Λ.Ο. – Πρωτοβουλία Συνεργασίας για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία
47. Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος ευρύτερης περιοχής Λαγκαδά Θεσσαλονίκης
48. Συνεταιρισμός Κοινωνικής Διαχείρισης Αποβλήτων "Αναβίωσις"
49. Συνεταιρισμός νερού 1ης Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Θεσσαλονίκης (κέντρο πόλης)
50. Συνεταιρισμός νερού 4ης Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Θεσσαλονίκης (Τούμπα)
51. Συνεταιρισμός νερού 5ης Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Θεσσαλονίκης (Χαριλάου, Ντεπώ, Φάληρο)
52. Συνεταιρισμός νερού Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου
53. Συνεταιρισμός νερού Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη (Πανόραμα, Πυλαία, Χορτιάτης)
54. Συνεταιρισμός νερού Αλληλεγγύης

ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ **ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**, Ο ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

52



Γιατί ΑΠΕ;

53

- Αποτελούν «καθαρές» τεχνολογίες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, **δηλαδή δεν εκπέμπουν ρύπους και θερμοκηπιακά αέρια** που ευθύνονται για την κλιματική αλλαγή
- Αποτελούν **τοπικό και ανεξάντλητο** ενεργειακό πόρο συμβάλλοντας έτσι στον ασφαλή ενεργειακό εφοδιασμό
- Ενισχύουν την **τοπική οικονομία** τόσο λόγω των νέων θέσεων εργασίας όσο και λόγω της πώλησης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας

Αποδοτικότητα των ΑΠΕ

- **6 ανεμογεννήτριες** οδηγούν σε τόση μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα όση και το **δάσος Σειχ Σου**
- Για να καλυφθούν οι ηλεκτρικές ανάγκες της Ελλάδας το 2020, θα χρειαζόνταν περίπου 20.000 ανεμογεννήτριες σε έκταση περίπου **40.000 στρέμματα**.
- Τα λιγνιτικά κέντρα Δυτ. Μακεδονίας και Μεγαλόπολης απαιτούν έκταση **232.000 στρέμματα**

Φαινομενικό Κόστος ΑΠΕ

Το 2017

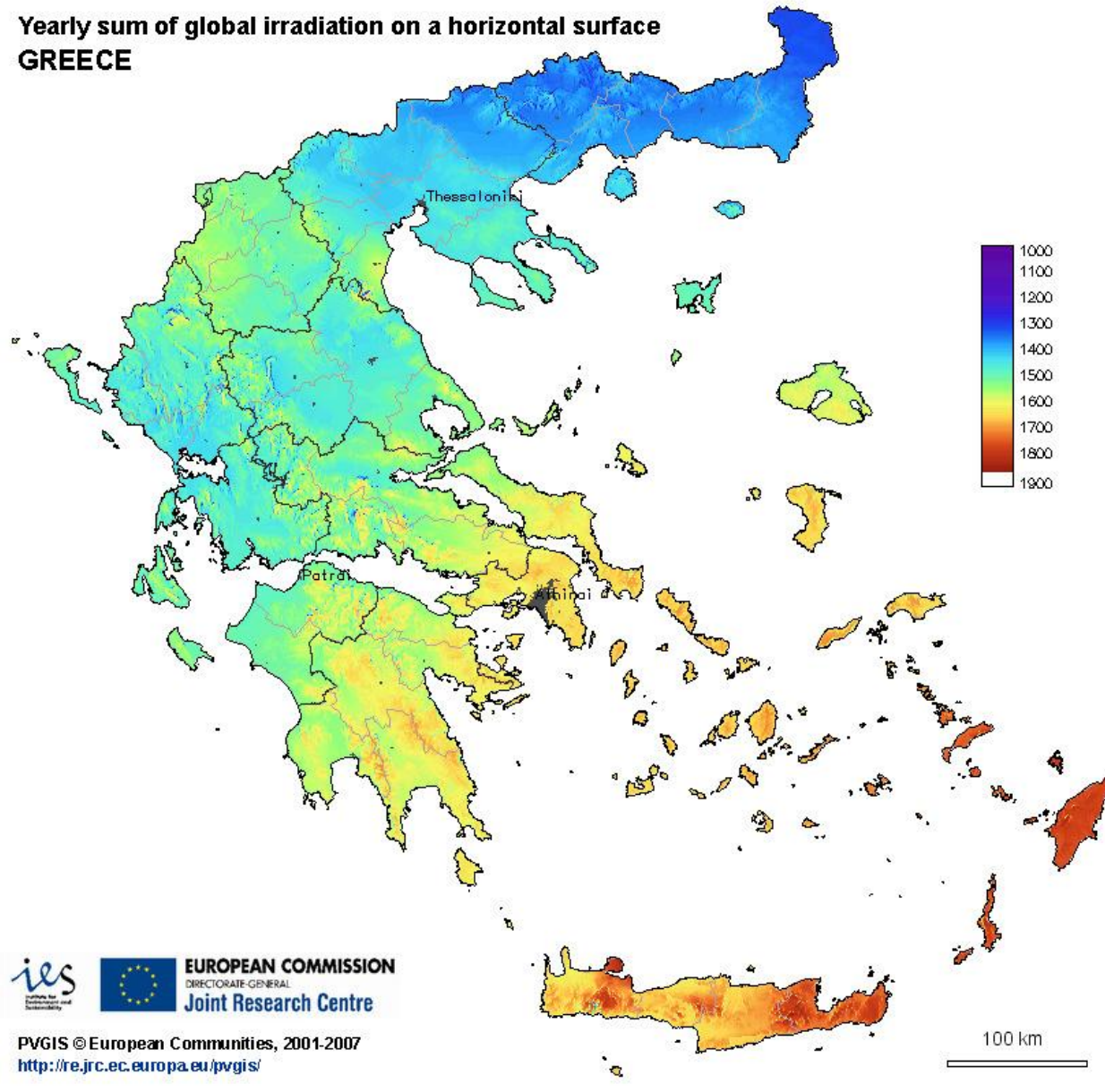
- ο Μέσος όρος της τιμής χοντρικής (ΟΤΣ) της Η/Ε ήταν **53 € / MWh**
- η αιολική ενέργεια κόστισε **92 € / MWh**

Εξωτερικό (περιβαλλοντικό) Κόστος ΑΠΕ

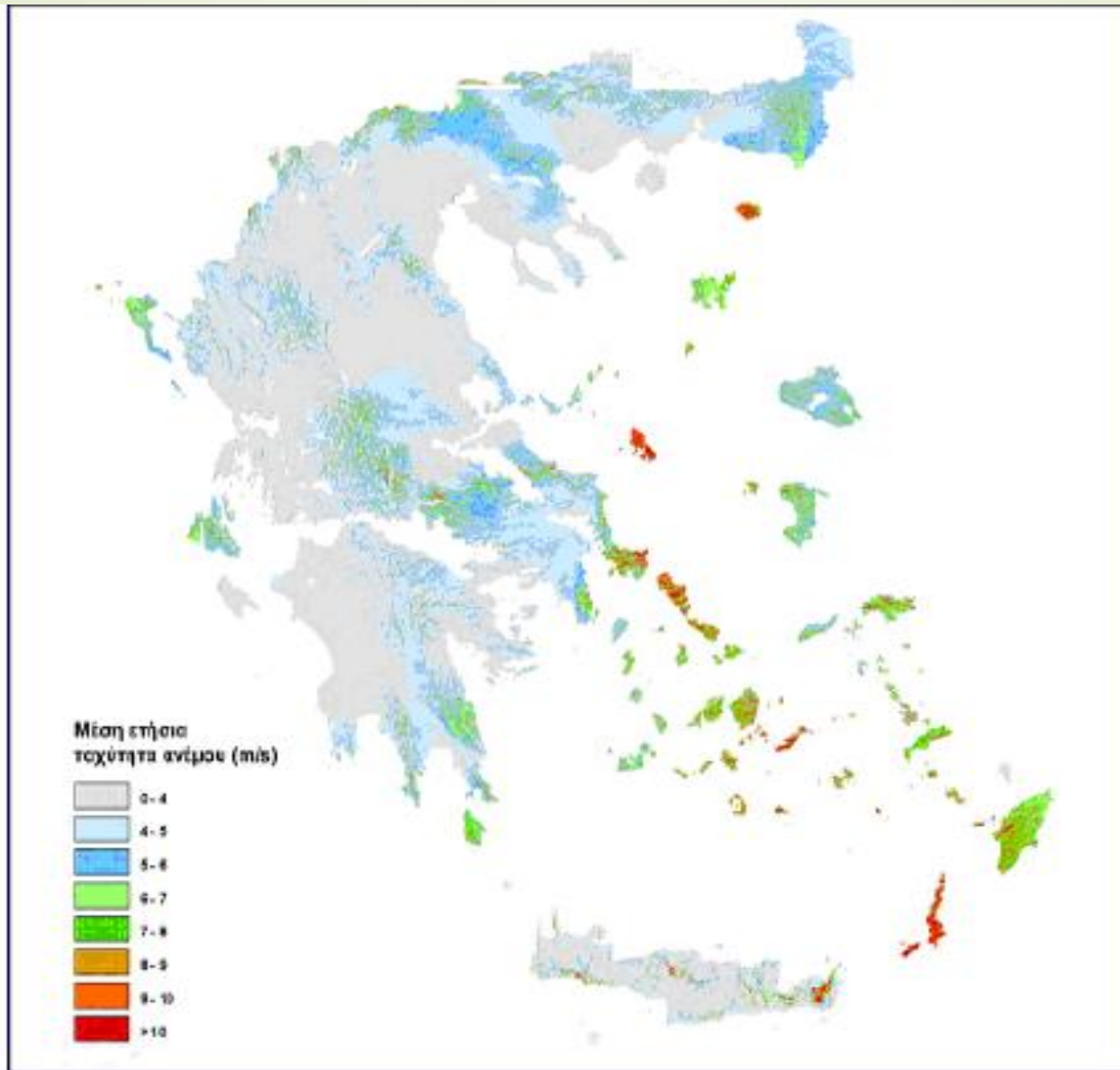
➤ Λιγνίτης	50-80 € / MWh
➤ Πετρέλαιο	30-50 € / MWh
➤ Φυσικό Αέριο	10 € / MWh
➤ ΑΠΕ (αιολικά)	2,5 € / MWh

Ηλιακό δυναμικό στην Ελλάδα

Yearly sum of global irradiation on a horizontal surface
GREECE



Αιολικό δυναμικό στην Ελλάδα



10 χρόνια έρευνες για τις δυνατότητες χωροθέτησης των ΑΠΕ (2007-2017)



Η έρευνα

- Αναφέρεται στην εκτίμηση της δυνατότητας κάλυψης των αναγκών σε ηλεκτρική ενέργεια μιας περιοχής με Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) βασιζόμενη στη **διερεύνηση κριτηρίων χωροθέτησης (πολυκριτηριακή ανάλυση)**.
- Στηρίζεται σε 10 χρόνια ερευνών: 2007-2017

- Ο συνδυασμός των κριτηρίων παρέχει θεματικούς χάρτες, η σύνθεση των οποίων αναδεικνύει τις περιοχές, που είναι κατάλληλες για εγκατάσταση ΑΠΕ.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ Α/Γ ΚΑΙ Φ/Β ΒΑΣΕΙ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

- **Μέθοδος των πολλαπλών κριτηρίων:** χαρτογραφικό φιλτράρισμα βάσει των δυνατοτήτων της περιοχής μελέτης και των περιορισμών του ΕΠΧΣΑΑ
- **ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ:** Αιολικό δυναμικό και ηλιοφάνεια
- **ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ:** Περιοχές αποκλεισμού και ελάχιστες αποστάσεις από ασύμβατες χρήσεις

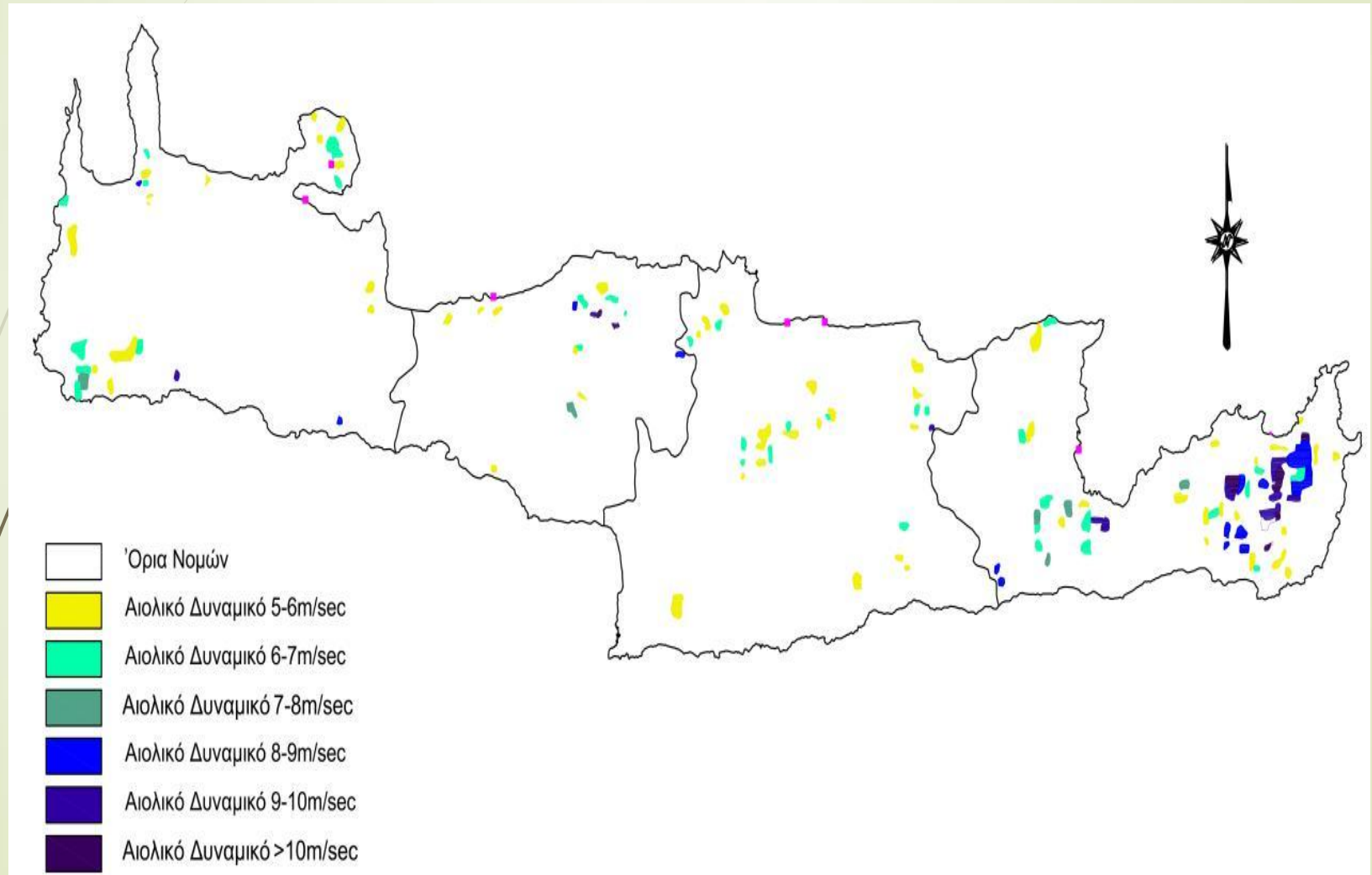
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΩΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ



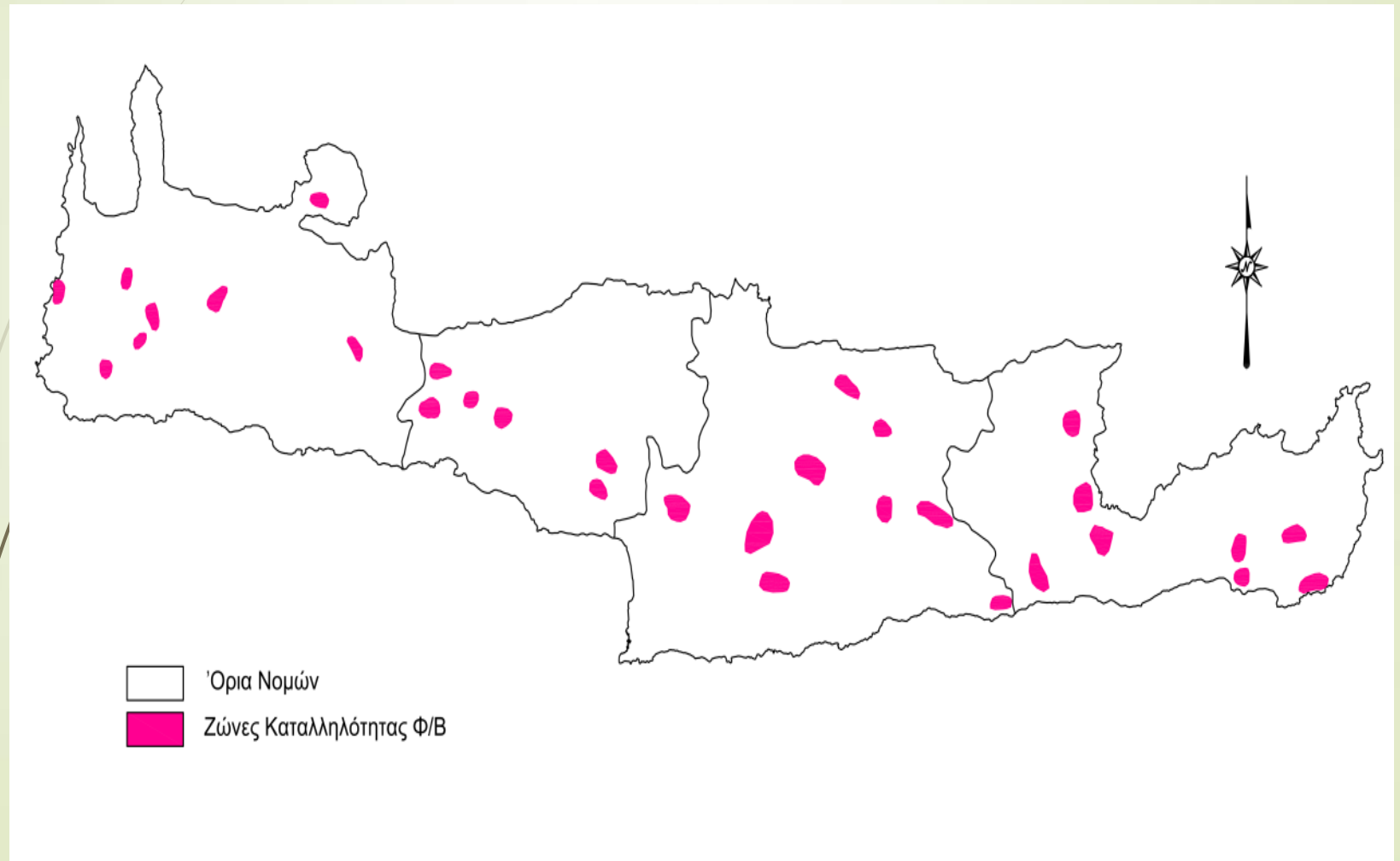
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΩΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ



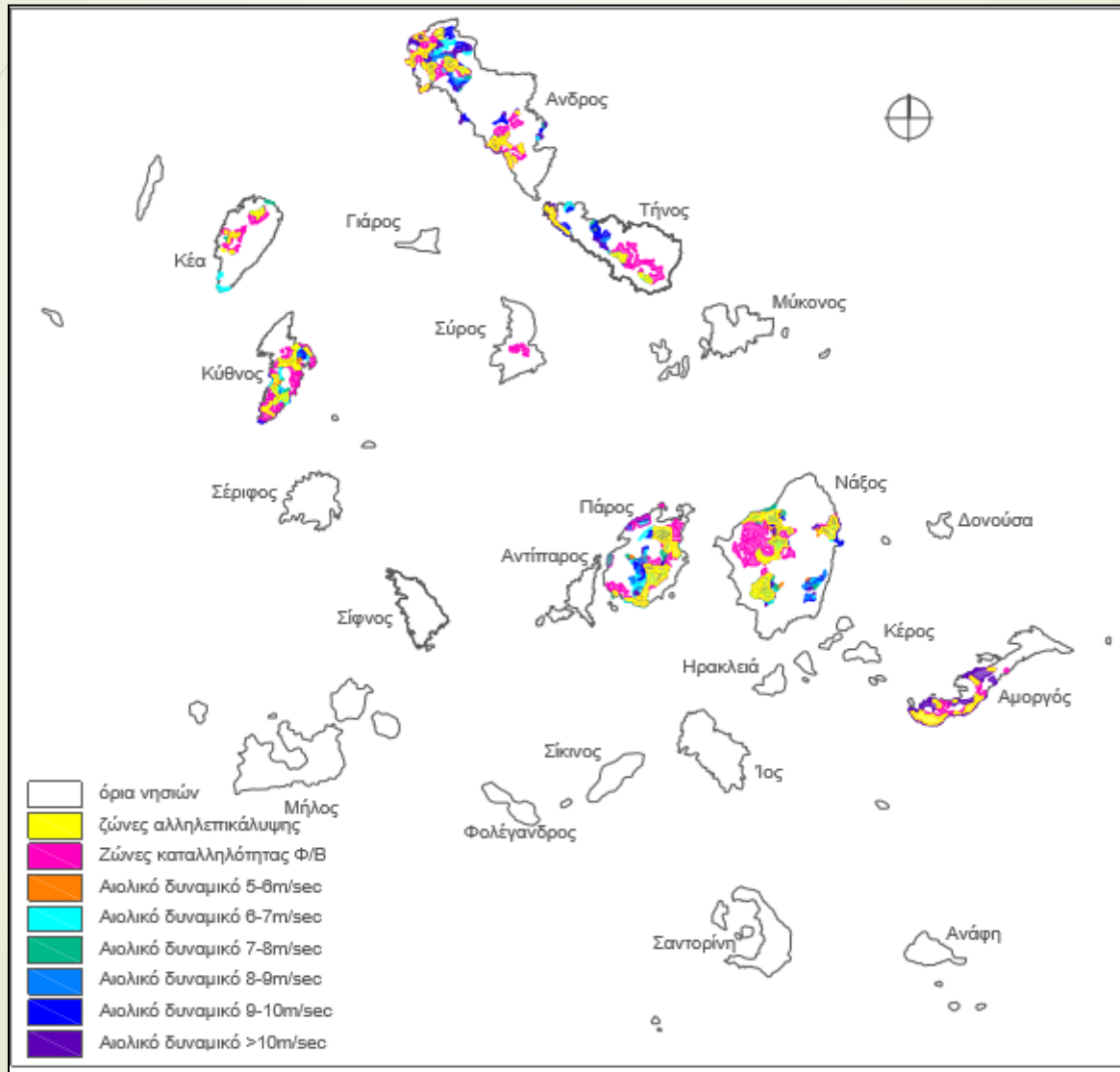
Χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στην Περιφέρεια Κρήτης



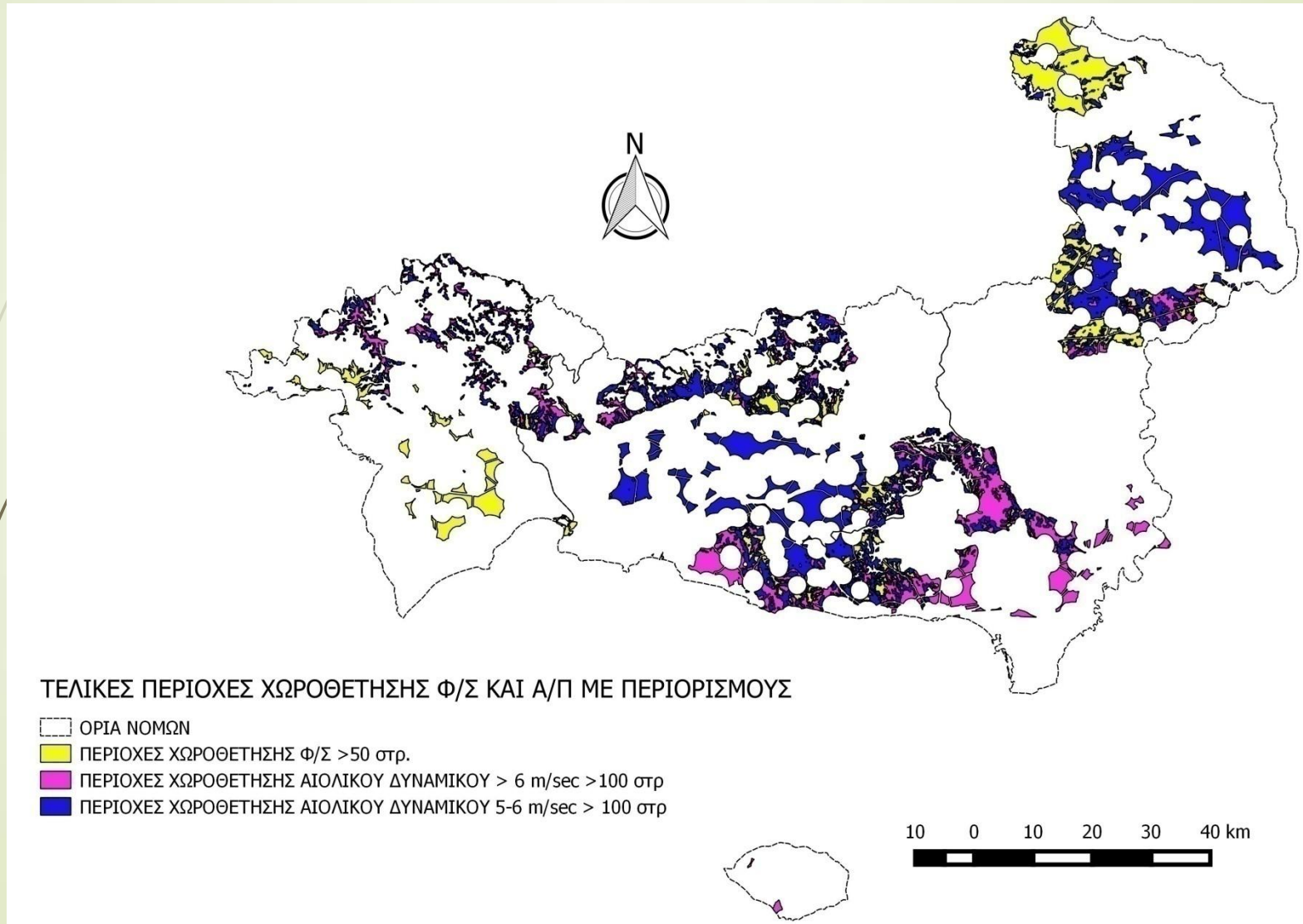
Χωροθέτηση ηλιακών εγκαταστάσεων στην Περιφέρεια Κρήτης



Χωροθέτηση αιολικών και ηλιακών εγκαταστάσεων στις Κυκλάδες



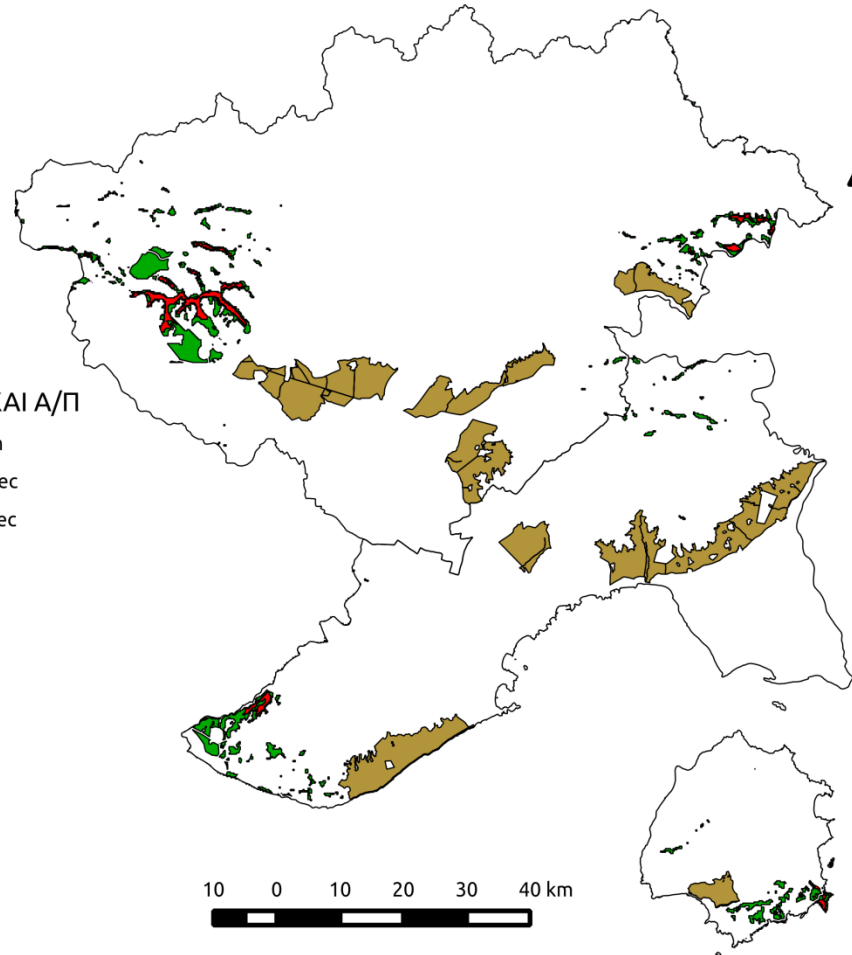
Χωροθέτηση αιολικών και ηλιακών εγκαταστάσεων στη Θράκη



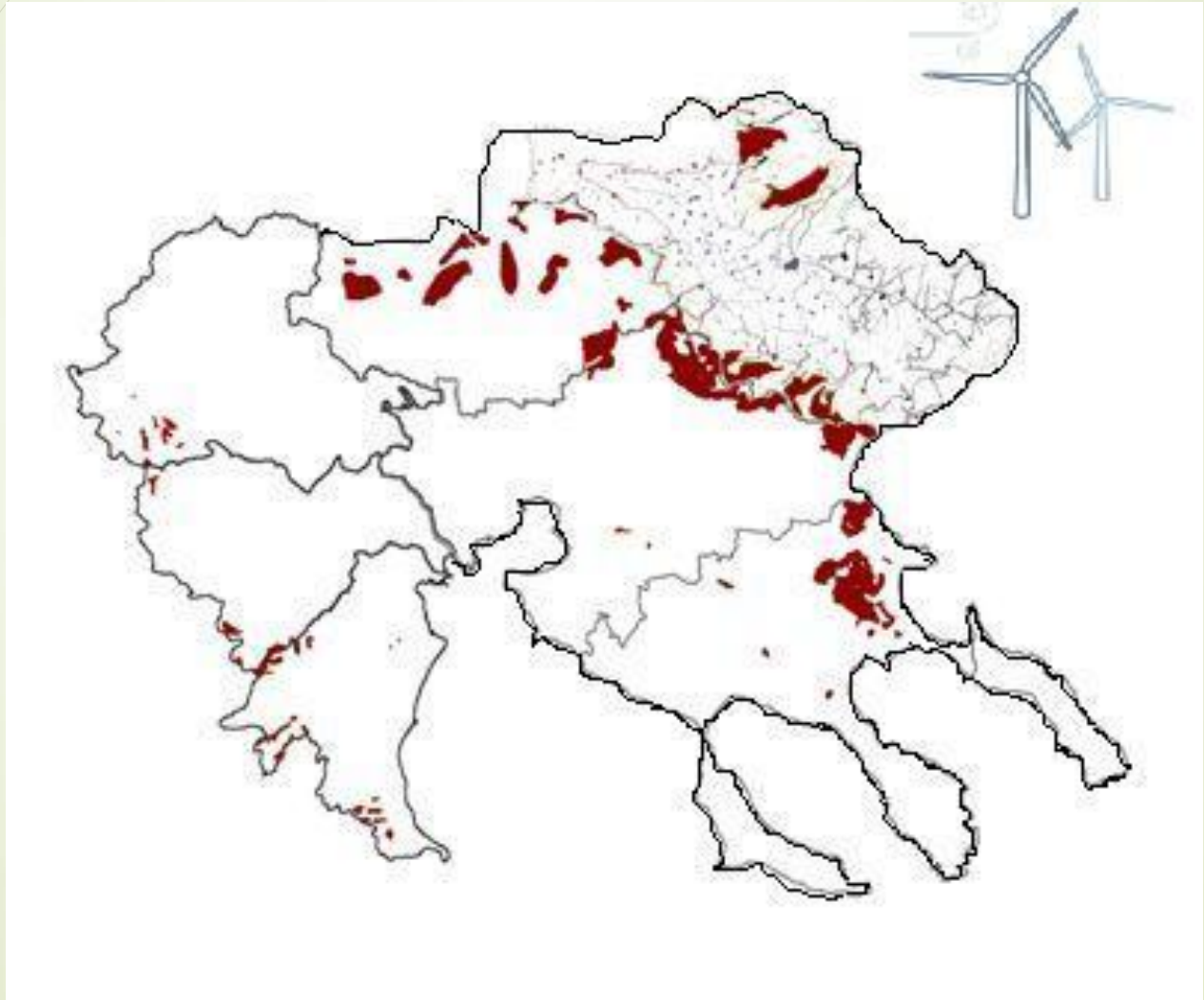
Χωροθέτηση αιολικών και ηλιακών εγκαταστάσεων στην Ανατολική Μακεδονία

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ Φ/Σ ΚΑΙ Α/Π

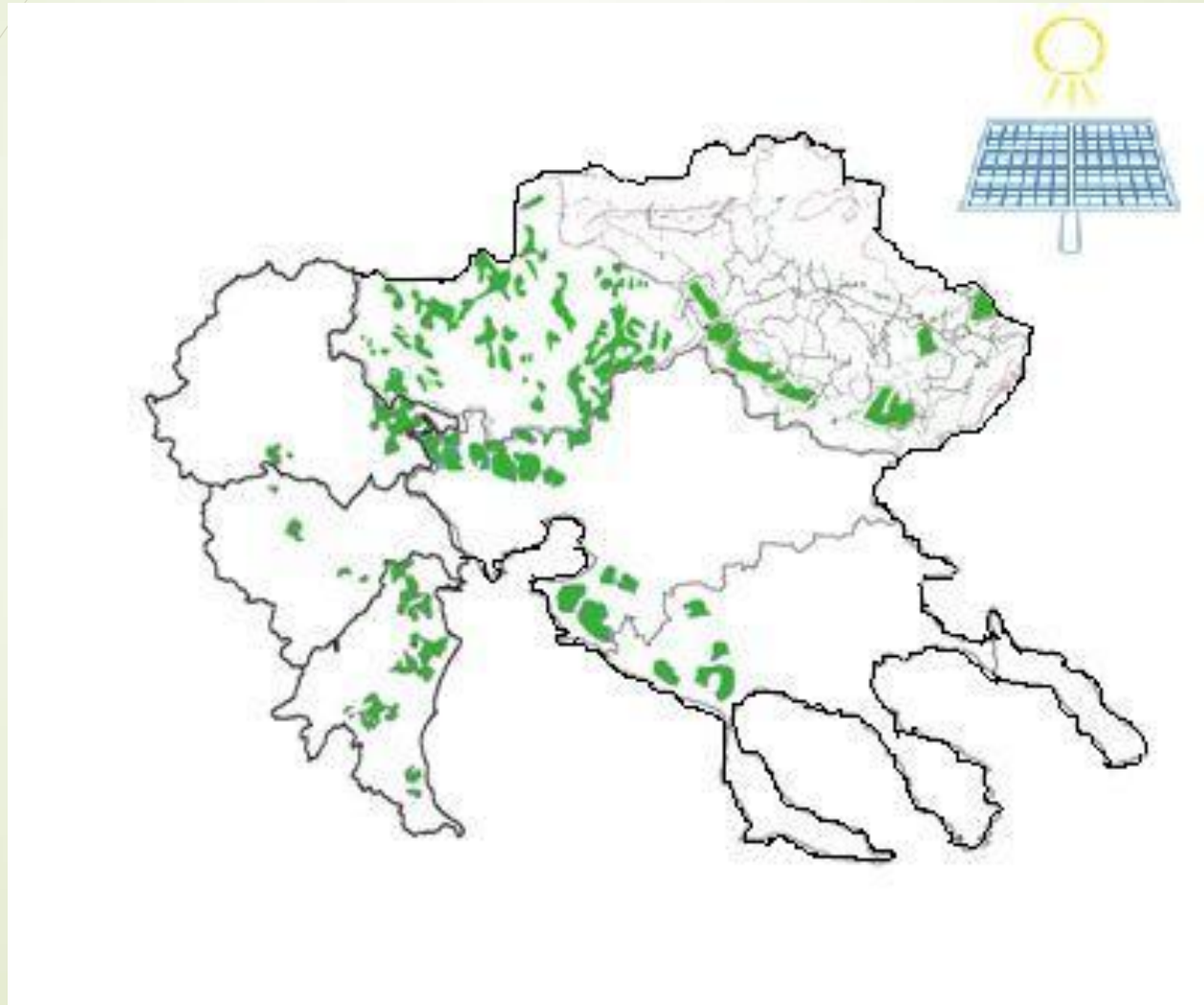
- ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ Φ/Σ < 350 m
- ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ Α/Π 5-6 m/sec
- ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ Α/Π > 6 m/sec
- ΟΡΙΑ ΝΟΜΩΝ



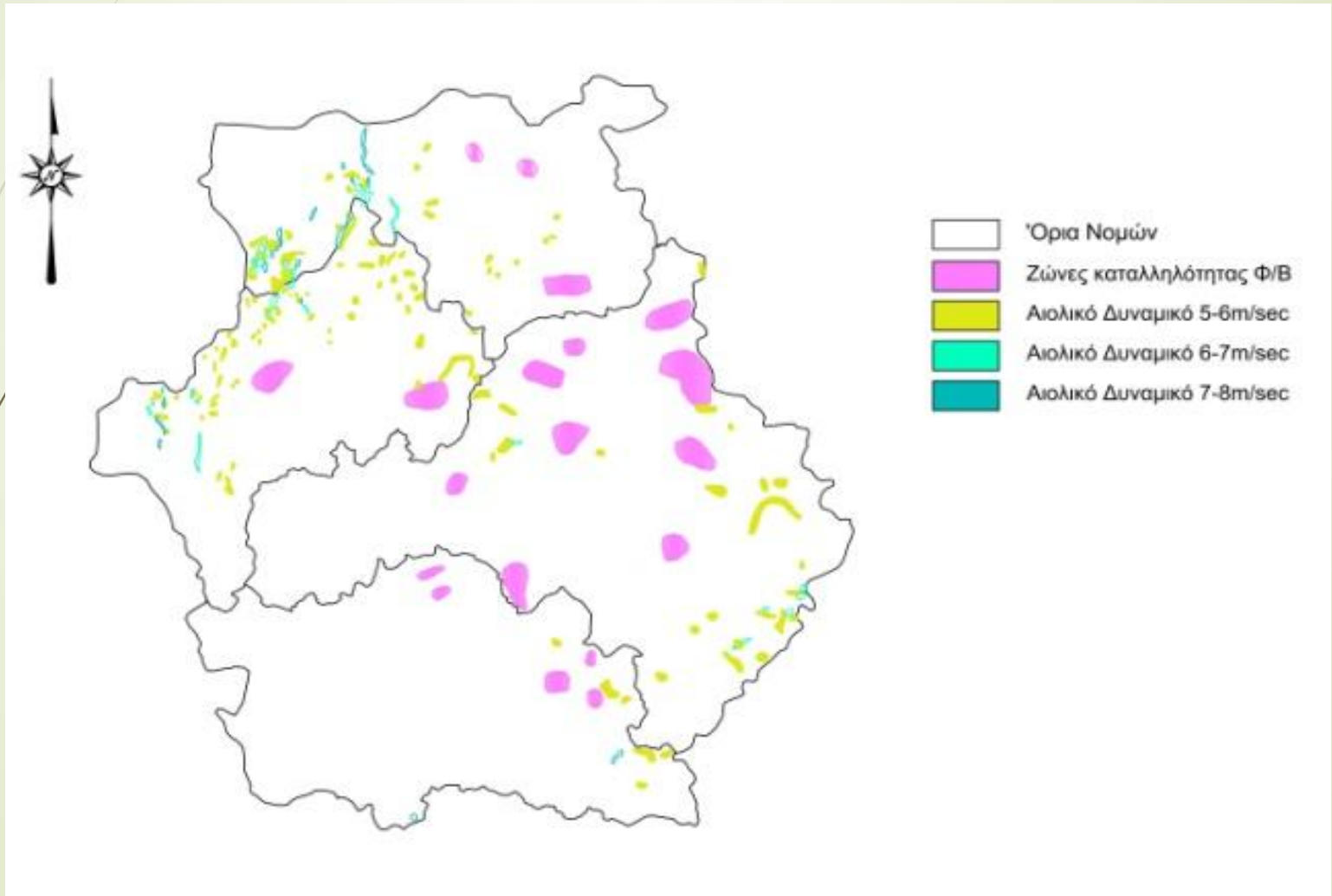
Χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας



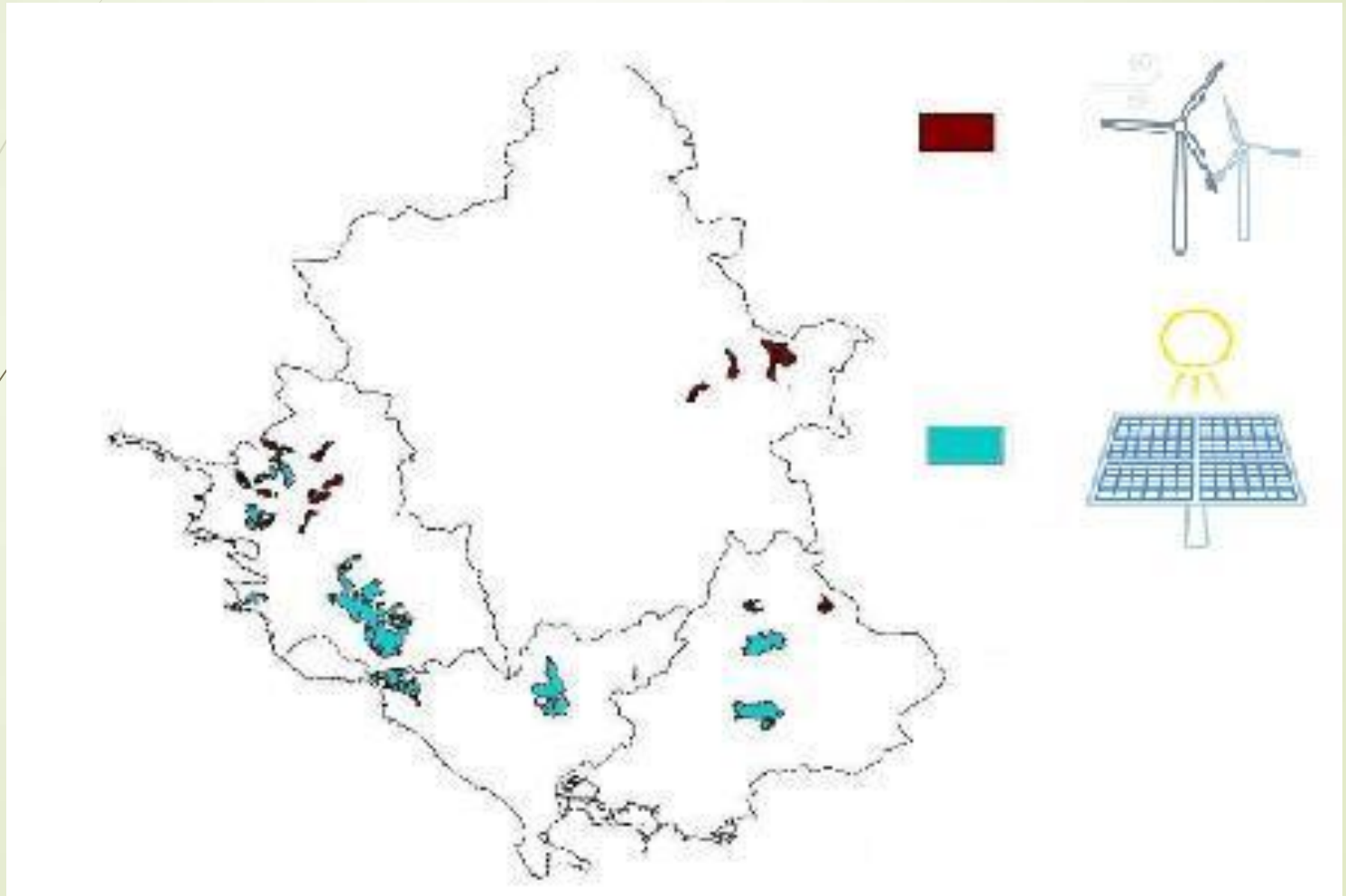
Χωροθέτηση ηλιακών εγκαταστάσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας



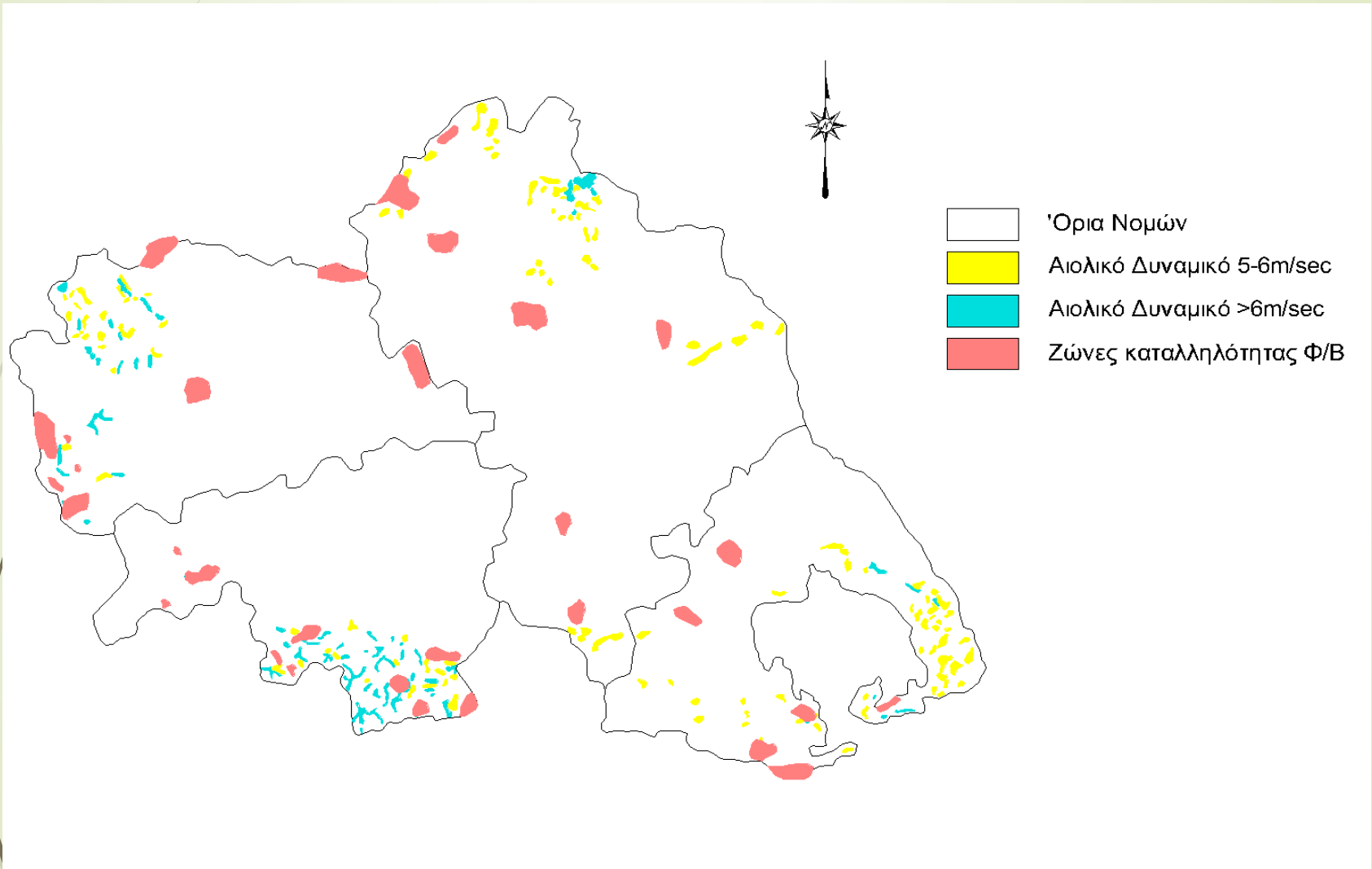
Χωροθέτηση αιολικών και ηλιακών εγκαταστάσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας



Χωροθέτηση αιολικών και ηλιακών εγκαταστάσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου



Τελικές περιοχές χωροθέτησης Φ/Π και Α/Π στην Περιφέρεια Θεσσαλίας



ΑΠΕ: 6-10 φορές πάνω από ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

➤ Κρήτη	7 φορές ↑
➤ Κυκλάδες	6 φορές ↑
➤ Θράκη	10 φορές ↑
➤ Ανατολική Μακεδονία	10 φορές ↑
➤ Κεντρική Μακεδονία	6 φορές ↑
➤ Δυτική Μακεδονία	10 φορές ↑
➤ Ήπειρος	6 φορές ↑

Η εναλλακτική για τις ΑΠΕ

- ✓ Με **αποκεντρωμένη** παραγωγή και κατανάλωση
- ✓ Σε **μικρή κλίμακα** και με ήπιους τρόπους
- ✓ Με ενεργειακή **αυτονομία** των περιοχών
- ✓ Με **χαμηλότερες τιμές** ηλεκτρικού ρεύματος
- ✓ **Συνεργατικά**: με κοινωνική ιδιοκτησία και διαχείριση



**Συμμετέχουμε στη
δημιουργία ενός
άλλου κόσμου,
που δεν είναι μόνον
εφικτός και
αναγκαίος,
αλλά και υπαρκτός.**